

Forfatter: Laub, Hardenack Otto Conrad

Titel: BREV TIL: Martensen, Hans Lassen FRA: Laub, Hardenack Otto Conrad (1864-07-14)

Citation: Laub, Hardenack Otto Conrad: "BREV TIL: Martensen, Hans Lassen FRA: Laub, Hardenack Otto Conrad (1864-07-14)", i *Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (2. bind)*, Karl Schønbergs Forlag, s. 179. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002252230-002-shoot-L0022522300020057.pdf> (tilgået 30. april 2024)

Anvendt udgave: Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (2. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

*Fra Laub til Martensen*  
*Viborg, 14. Juli 1864*

Kjære Biskop Martensen! For Deres kjærkomne Brev af 11te Juni fik jeg ikke sagt Dem Tak, inden Postgangen igjen blev afbrudt, og nu er det jo tvivlsomt, naar det, som jeg her skriver, vil kunne naae Dem. Alligevel er det mig i denne Eensomhed en Trang, at underholde mig med Dem paa den eensidige Maade, som dog al Brevvexling er, om end i Regelen mindre føleligt, idet man dog ved ethvert Brev, man skriver, er ene om Udtalelsen og maa bie paa Røsten, som man længes efter at høre fra den anden Side. Engang vil jo Adskillelsen imellem dem, som ikke kunne undvære hinanden, blive større og afgjørende for dette Liv; da vil man alligevel trænge til, ikke paa Papiret og med udtrykkelige Ord, men dog i Hjertet at udtale sig for og ligesom raadføre sig med den Fraværende, og glæde sig forud til den Tid, naar man skal faae Svaret at høre efter den lange Ventetid, men da og langt fyldigere, end det her var muligt, ikke stykkeviis og afbrudt, og da det ogsaa skal staae ganske anderledes klart for En selv, hvad det egentlig var, man vilde spørge om og have Svar paa, og da man ogsaa langt bedre skal kunne takke for alle de foreløbige Ord og Svar, som man fik. Den Tilstand, hvori jeg nu lever, giver mig rigelig Anledning til at tænke baade paa denne Skilsmisse og paa denne Gjensamling. Dog endnu ere vi ikke længere fra hinanden, end at vi kunne haabe at naae hinanden, om end ad Omveie. Skjøndt der ingen Post gaaer, have vi endnu igaar faaet Aviser og Breve indsmuglede; maaskee da ogsaa et Brev herfra kan finde en Ve i, skjøndt det s. 180 rigtignok ikke er let at sige, hvorledes det skal blive muligt, dersom Landet Nord for Liimfjorden ogsaa er besat af Fjenden, som det maaskee allerede er. — — — Hvad det Hele og Store angaaer, da er jo Tilstanden saaledes, at man, naar man ikke er nødt til at have Deel i Tingenes Gang, helst søger at see ganske bort fra den, indtil den har klaret sig saaledes, at man veed, hvad det er, der skeer. At der er en Visere og Bedre med i Raadet end alle Conferencemedlemmer og Ministerier, og at det fornemmelig kommer an paa at forstaae, hvad han vil, — det staaer jo fast. Men han har jo endnu ikke sagt os sin Mening, ikke anderledes, end han har sagt os den, længe før disse Begivenheder begyndte: „Ydmyger Eder under Guds vældige Haand — saa —!“ Dette har han dog unægtelig arbeidet paa at lære os, og før det læres tilgavns, bliver det dog ikke godt i den rette Forstand. Dette maa jo hele Historien arbeide paa, hvorfor ogsaa Krig og Nederlag endnu paa det Sidste maa være med; men forsaavidt man har lært Noget deraf, vil dog den Deel, som er ført til Ende, have ført til noget Godt. Ihvordan end denne Krig skal ende, saa maa den jo for os — det er vel klart — føre til en Ydmygelse, som man ikke kan vise fra sig. Og vil man da lære virkelig at finde sig i denne, — hvormed godt kan forbindes en fuld og taknemlig Anerkjendelse af dem, som have stridt og lidt for at afværge den, — da kan der paa dette lavere Stade endnu komme noget Godt og maaskee Bedre end det, som var. Hvad der fremfor Alt har trykket mig i dette halve Aar, det er den Tilbøielighed, som er kommen for Dagen ved enhver Modgang, til at dømme, søge efter Skyld og gjøre dem mistænkte, som staae i Spidsen; — det er ikke Ydmyghed. s. 181 Om forresten den Ydmygelse, som forestaaer, vil komme til at bestaae i en Indskrænkning i Omfang — eller en Indskrænkning og Opgivelse af anden Art, derom har jeg ingen Mening. Kan det lykkes, hvad der nu synes at arbeides paa, at holde det Hele sammen, skjøndt jeg ikke kan forstaae, hvorledes det endnu er muligt, eller ved hvilke Opoffrelser det skal kunne naaes, — saa vil jeg ogsaa see denne Udgang med Tillid imøde. Jeg vil tage imod Alt, hvad der kommer fra Gud; men hvad jeg skal stole paa, er fra ham, det maa komme til os ved Kongen. Danmark uden en Konge, — paa gammel Viis „en Konge af Guds Naade“ —, kan jeg ikke tænke mig; til det, som maa blive bedre hos os, end det har været f. Ex. i det sidste Halvaar, hører ikke blot „Frygter Gud!“, men ogsaa „Ærer Kongen!“ og saa, hvad der maa blive det Tredie, „Elsker Broderskabet!“ De seer her, kjære Biskop Martensen, hvad der er mit Haab i, eller rettere udenfor al Politik. Iblandt det, vi have at knytte vort Haab til, staaer for mig paa en af de forreste Pladser — Kongen, netop den Konge, vi nu have, saaledes som jeg, uden at kjende ham personlig, eller engang at have seet ham, ikke kan tvivle om, at han er, paa hvem jeg ved Alt, hvad der er skeet, stadig har maattet tænke som den, paa hvem den hele Vægt af alt det Tunge, der er mødt, først er falden, og om hvem jeg ikke kan tvivle, at han har taget Alt paa den rette Maade, som et Kors, der skulde bæres, uden at han derved vandt nogen Ære udad eller endog blot Anerkjendelse hjemme; — skal Gud ikke hjælpe ham igjennem, og os med ham? — Men vistnok, det kommer an paa, hvorledes man vil tage Guds Førelser.

Landemodet iaar har maattet udsættes paa ubestemt s. 182 Tid; paa Visitats kan jeg ikke komme, og de fleste andre Forretninger ere ligeledes gaaede istaae. Jeg trøster mig med at læse gamle Ting, hvorved man ogsaa lettest kommer ud af det Nærværende. Men jeg savner alligevel meget en regelmæssig, paalagt, ikke selvvalgt, Beskjæftigelse. Jeg har undertiden tænkt paa, hvilken Brug De kunde gjøre af mit Otium, naar jeg kunde give Dem det. — —

Deres O. Laub.